# İki Kardeş

Abdulhalim Durma

## İki Kardeş

O hafta sonu piknik yapmak için, mangal ve semaver başta olmak üzere malzemeleri bagaja itinayla yerleştirdikten sonra, arabaya doluşup 10 km mesafedeki ‘ziyaret’e gittik. Adı üstünde, burası içinde evliya kabrinin ve ibadet yapılacak iki küçük odanın yer aldığı, etrafı alçak duvarla çevrili ağaçlıklı bir alandı. Suyu ve tuvaletleri ile çocuklar için bir iki salıncağın da bulunduğu bu alan, arada bir akıllarına gelince belediyenin bakımını yaptığı dini kimliğe bürünmüş bir yerdi. Her ne kadar beş km mesafedeki köy sınırları içinde bulunsa da, gittiğimizde her yeri ot bürümüş bakım gerektiren bir vaziyette bulduk. Bu doğal haliyle, aslında tam olarak kafa dinleyeceğimiz bir yerdi. Bir süre sonra yemekler yendi, ardından sıra keyifle içilecek çaylara geldi. Biri, konuşulacak bir mevzu açmak için emekli hocamıza sordu.

-Burası için de araştırma yapmıştınız, değil mi hocam?..

Yaşlı dostumuz, tereddütsüz karşılık verdi.

-Evet, ilçeye 25 yıl önce geldiğim sıralarda çevrede ilk ziyaret ettiğim yerlerden biriydi burası. Aradan geçen zaman zarfında pek değişmedi. Sanırım bir ara, hükümetin halkı kaynaştırma politikalarından olacak, bu tip yerlere ilgi gösterildi, canlandırılmaları için teşvikler verildi. Bu kabirler etrafında farklı inanç kesimlerinin birbirlerine daha hoşgörülü olabilmeleri istendi, belki de.

Soruyu soran, konuyu adeta deşercesine “Alevi ve sünni?”, diye atıldı.

-Şüphesiz, dedi yaşlı dostumuz. Alevilerin asırlarca mağdur edildikleri gerçeği görmemezliğe gelinemez. Burada medfun bulunan zat da Alevilerin önder kabul ettikleri, ona menkıbeler mal ettikleri din ulularından biri olarak görüldü. Bu bakımdan değerlerine sahip çıkma konusunda, onların her zaman başarılı olduklarına inanıyorum. Bu zatın mezar taşına Horasan Ereni bir Halveti şeyhi olduğunu yazdıran Sünni yöneticiler, Anadolu'ya Halvetiliğin hangi yüzyılda geldiğini bilmeyecek kadar bilgisiz insanlar mı ki . . hem Halveti şeyhi hem Horasan Ereni yaptıkları zat nasıl olur da farklı yüzyılların insanı olur.

-Peki bu tartışma nereye gidiyor?..

-Aleviler Halveti değil, Sünniler de . . Fakat burada medfun bulunan zat, mezar taşına yazdırdıkları gibi, bir Horasan Ereni olmayıp, gerçekten bir Halveti şeyhi. Kızının da köye vakfiye yaptırmış olduğu nakledilir. Öyle dedikleri gibi Horasan'dan değil, 25 km mesafede bulunan komşu ilçeden gelmiştir. Babası orada müderris olmakla birlikte kendisi yaşadığı dönemin yaygın tarikatı olan Halvetiliği seçmiştir. Zaten ilçenin bağlı olduğu il merkezi de aynı tarikatın ülke çapında merkezlerinden biriydi. Üstelik şehirdeki bu tarikatın merkez tekkesi, asırlar öncesinden günümüze ulaşan ender yapılardandır.

Yaşlı dostumuz, konuyu tarikat ve tekkelerden alıp yerleşim yerlerine getirdi.

"Çalışmalarınızda bazan çok belirgin olmayan veriler, sizi hayal hanenizde canlandırdığınız dünyanın sanatkarane açıklamalarına götürebiliyor. Şeyhin memleketi ile bağlı olduğu şehir arasında sanki bir çekememezlik vardır. Siz bunu küçük kız kardeşin ablasının güzelliğini kıskanmasına benzetebilirsiniz. Şehir aslında, kelimenin gerçek anlamında mukayese edilmezcesine bir güzelliğe sahiptir. Masalsıdır.

Büyüleyicidir. İçinde bulunduğu coğrafyanın amacı, sanki, bu tarifsiz güzelliği, kem gözlerden korumak mı yoksa elinden kaçırmaktan korkarcasına hapsetmek midir bilinmez, yaşam alanını anlaşılmaz bir düşünceyle sıkı sıkıya kollarının arasına almıştır. Kıyılarında karşılıklı konakların sıralandığı, içlerinde su dolaplarının yer aldığı, üzerinde iki kıyıyı birleştiren köprülerin bulunduğu fakat arada bir taşkınlarıyla felaketlere sebep olan bir nehrin ikiye böldüğü dar bir vadide, mekanı mükemmelleştiren, orada yaşamış olanların bu coğrafyaya kendilerinden kattıkları her şeydir. İşte burayı masalsı ve büyüleyici yapan da aslında budur. Buranın sahipleri asırlarca memleketlerini, bir gerdanlığa dizilen inci taneleri gibi, camiler, medreseler, hanlar, köprüler, türbeler ve daha nice abidevi eserlerle süslemişlerdir. Her birinin hikayesi anlatmakla bitmez. Uzak diyarlardan gelip de buradaki havayı teneffüs etmiş olan gezginler, binlerce yıllık geçmişi olan bu egzotik diyarı anılarına silinmemek üzere adeta kazımışlardır.

Yaşlı dostumuzun sanatsal, betimleyici, düşsel ve tarihsel bir üslupla bunları anlatırken adeta başka bir dünyadan sesleniyormuşçasına bir ruh haline bürünmüş olduğunu tasavvur edebilirsiniz. Kısa bir soluk arasından sonra bıraktığı yerden sözlerine devam etti.

“Gelelim küçük kardeşe. . . Zengin ormanlarıyla ismini ilçenin ünlü soylularından alan dağın eteğindeki yerleşim alanı atalarımızın zengin mirasına sahip olsa da, bağlı olduğu şehrin fantastik görselliğine sahip değildir. Tarihimizin ünlü isimleri, burada da tapu senedine dönüşmüş mimari eserler bırakmış, diğer taraftan günlük hayatın her alanında hakim olan gelenek ve görenekler ilçenin kimliğini şekillendirmişlerdir. Şehrin dini ve kültürel zenginliği burada da vardır. İnsanların gönüllerine göre seçtiği her tarikatın hayat bulduğu bir coğrafyadır

buraları. Bu kadar çok doğru yol sunan zenginlik, ister istemez şeytanın varlığını da hatırlatır.

"Bir gün, karşılaştığım bir öğrencimin şu sözünü hiç unutmam. Şehirde işyeri açmaya çalışırken yüz yüze geldiği zorluklardan ötürü sarf etmiş olduğu "saray entrikaları" lafını, herhalde bölge insanına atfedilen bir nitelik olarak kullanmıştı. Hatırlayalım ki, coğrafi konumu şehre tarih boyunca stratejik önem kazandırmış, burası uzunca süre sarayı ile çocukluklarından itibaren sultanların yönetime hazırlanmış olduğu bir kimliğe kavuşmuştu. Şeriyye sicillerinde, yüzlerce yıl önceki talebe isyanlarında, yöneticinin payitahta yazmış olduğu mektupta halkın bu asileri koruyup kolladığından söz ediliyordu. Bundan birkaç yüzyıl öncesinde yaşanan halk hareketlerinin de merkezi olmuştu. Halkı hakkında fikir vermesi bakımından birkaç örnek gerekirse, bunlardan biri, önceki yüzyılın ortalarında 'namehrem ölünün çıplak vücuduna baktı' diye korunmak için kiliseye sığınmış olan bir İtalyan doktoru halkın linç etmesidir. Nakşibendi tarikatı şeyhinin padişaha şikayet edilerek uzak bir diyara sürgün edilmesi olayı ise, anlamlı bir diğer olaydır. Bu şeyhin müridi olduğu diğer bir Nakşibendi şeyhinin oğluna yapılan komplo ise, hayli ilgi çekicidir. Çalıştığı daireye gelen bir hayat kadını, herkesin içinde kendisine girdiği ilişki için verdiği paranın kalp olduğunu bas bas bağırarak sonuçları önceden belli olan bir rezalet çıkarır. Kaderin cilvesidir ki, bu genç 20 yıl sonra sadrazam olarak uğradığı şehirde, babası için günümüzde de ziyaret edilen şehre hakim yüksekçe bir yere bir türbe ve mescit inşa ettirir. Başka bir olay, saldırıya uğrayan bir genç dolayısıyla galeyana gelen halkın şehrin yakınlarında bulunan bir köye topluca hücum etmesi ve ortalığı kırıp geçirerek ateşe vermesidir.

Buralı olduğum halde, itiraf ederim, anlattıklarının hiçbirini duymamıştım. Diğerlerinin de benden farklı olmadıkları belliydi.

“Şehir merkezinde olduğu gibi ilçenin de banilerinden biri, devletin önde gelen sadrazamlarından bir diğeridir. Geçmişin ruhu, şehre ve ilçeye derinlemesine nüfuz etmiş, ‘kız kardeşler’ ismini alabilecekleri bir yakınlığı adeta paylaşmışlardır. Yalnız bu güzellik, tam olarak tanımlayamadığınız belirsiz bir rahatsız ediciliğiyle, sanki sizi dışarıda tutucu, bencilce bir niteliğe sahiptir. Diğer taraftan, hep merak etmişimdir. Böyle zengin mirasa sahip olan yerlerin insanları, nesiller boyu atalarını ve kendilerini var eden zenginlikleri har vurup harman savurmakta mıdır. . yoksa, taşıyamadıkları bir ağırlığın altında ezilmekte midir.

Kısa bir sessizlik oldu. Sözün nereye varacağını hiçbirimiz tahmin bile edemezdik. Anlaşılmaz şekilde, yaşlı dostumuz, konuyu bir anda özele indirdi.

“Birkaç yıl önce, kız kardeşim hasta kocası ile görümcesinin yanına gelmişti. Onları ilçeye ziyarete gittiğimde, kocasının hastalığı hakkında daha önceden yeterli bilgi sahibi olmadığımı hemen fark ettim. Tedavisi mümkün olmayan ve her yaşta ve herkesin başına gelebilecek çok ender rastlanan bir hastalığa yakalanmış ve hastalık son aşamaya gelmişti. Konuşamıyor, tek başına yürüyemiyor, tuvalet temizliğini yapamıyordu. Konuşmalara, okunmakta zorlanan kargacık burgacık bir yazıyla katılmaya çaba gösteriyordu. Aklı tamamen yerindeydi, beyni kusursuzca çalışıyordu. Hani derler ya, hey koca adam! . . Bu hallere düşecek biri miydin . . .

Ve sonra geçmişin derinliklerine uzanan bir hayat hikayesinin sahifeleri arasında dolaşmaya başladığımızı fark ettik.

“Hemen hemen 50 yıl önce, eniştemiz olduğunda siyah saçlı, orta boylu, iyi giyimli, yakışıklı ve ağzı laf yapan biri olarak hafızalarımızda yer etmişti. Elinden her iş gelirdi, becerikliydi. Hayat insanıydı, insanlarla derhal kaynaşırdı, ahlak ve adalet duygusu güçlüydü, haksız gördüğü durumlara müdahale ederdi. Ablası ve küçük kız kardeşiyle birlikte çocukluğunun tam bir yoksulluk içinde geçmiş olduğunu zamanla öğrendik. Babaları annelerinden boşanmış, başka bir kadınla evlenmişti. Tuvaleti bahçede olan tek odalı bir evde büyümüşlerdi. Abla ve küçük kız kardeş okudular ve öğretmen oldular. O ise, liseden sonra yüksek okulu tamamlayamadan iş hayatına atıldı. Bu sıralarda, ablamla evliliğini gerçekleştirdi. Bir çocukları oldu. Kardeşlerinden büyüğü, evlenmedi. Küçük kız kardeşi, görev yaptığı yerde bir öğretmenle evlendi, biri kız olmak üzere iki çocuk sahibi oldu ve kocasının memleketine yerleşti. Aralarında bin km mesafe olmasına rağmen, ablalarını her yıl ziyaret ediyorlardı. Aile bağlarının kuvvetli olduğuna şüphe yok. Bekar olan abla doğup büyüdüğü yerde annesiyle kalıyordu ve birikimleriyle bir arsa alıp üzerine ev inşa ettirdi. Hemen hemen herkesin hayali olan müstakil bahçeli bir ev. Annesi hayatının son yıllarını büyük kızının büyük çabalarla yaptırdığı bu evde geçirdi. Her zaman ciddi görünüşüyle ablanın, annesini kaybettiği zaman ne kadar yoğun bir ıstırap yaşamış olduğunu düşünemiyorum. Hayat tecrübesi kazanırken, hayallerimizden birer birer uzaklaşırız. O da, ‘belki bir gün tekrar bir araya geliriz’, düşüncesiyle evin üzerine kardeşlerin de birer kat yapmalarını teklif etmişti. Buna sadece eniştem olumlu yaklaşmıştı.

Kısa bir sessizlik oldu. Çoğumuzun aile sıcaklığının özlemini derinden hissettiği o nostaljik duyguları yaşadığını düşündüm. Yaşlı dostumuz kahramanlarının analizine devam etti.

“O kadını komşu ilçede olması sebebiyle birkaç defa ziyaret etmiş, birkaç defa da arabayla maaile gezilere götürmüştüm. Kardeşlerin topluca fotoğraflarını çekmiş, albümün bir yerine yerleştirmiştim. Sert kabuğunun arkasında kırılgan ve bir o kadar da duygusal dünyasını gizlemeye çalışıyordu. Bunda ne dereceye kadar başarılıydı bilemem. Mesleği gereği ciddiyeti ve çokbilmiş çehresi öne çıkardı. Fakat erkek kardeşiyle bir araya geldiklerinde, önce bir süre çocuklaşırlar, mızmızlık yaparlar, sonra bir konuda hemen kavgaya varacak derecede zıtlaşırlardı. İkisi de karşı tarafın düşüncesini kabul etmezdi. Ne var ki, küçük kız kardeş bu kavgalardan uzak dururdu. Abla ve ağabeyin ona olan sevgileri, kavgaya dönüşmeyen tartışılmaz tek ortak taraftı.

Masalların kahramanı o akıllı küçük kız mı ? ! . Oldukça romantik görünüyordu . . .

“Küçük kızın öğretmen olan kocası, dönemin öne çıkan partisinden adaylığıyla belediye başkanlığı seçimlerinde kazanınca hayatlarında sınıf atladıkları söylenebilir. Adam, icraatlarında ne kadar başarılıydı bilinmez, bununla birlikte sonraki dönemde partisi vesilesiyle tekrar seçildi. Ancak üçüncü dönem olmadı, çünkü erken denilebilecek yaşta bir kalp krizi ile hayata veda etti. İki çocuğun da aile içi eğitimlerinin başarılı oldukları pek söylenemez. Şüphesiz, ergenlik döneminde yaşadıkları sınır tanımazlıkla karakterlerinin oluşmasında anne ve babasının ilgi eksikliğini yansıtmaktaydılar. Erkek olanı babasının ölümünden sonra, hayata atılırken yanlış yatırımlar yaptı. Altından kalkamayacağı borca girdi. Haciz memurları kapıya dayandı. Ellerindeki servetin önemli kısmını çıkarmak zorunda kaldılar. Anneleri, bu sıkıntılı dönemde evden uzaklaşarak ablasının yanına gitti. Onu orada gördüm. Durumu hiç iyi değildi. Ablanın hayatında yaşadığı en zor anlardan biri, kardeşinin hayata

veda edişine tanık olmasıydı. Güzelliğinin izlerini hala belirgin şekilde taşıyan o küçük kız kardeşinin dudaklarından, “abla ben ölüyorum”, cümlesi döküldü. Annesinden sonra, bunun ne kadar acı verici olduğunu hayal bile edemiyorum. Zamanla bu acıyı unutabildi mi, sanmam, fakat  artık hayatı, arada bir sanki yitirmekten korkarcasına itiraf ettiği gibi, kurmayı başarmış olduğu bir düzen içinde geçiyordu.

Yaşlı dostumuz, o kadını, yetmişlerine yaklaştığı o dönemlerde de ziyaret etmişti. Fakat kadının basit çevresiyle günlerini geçirdiği monoton hayatın tekdüzeliğinde en azından bir ahenk vardı. Bu da ona yetiyordu.

“Erkek kardeşi, yıllar sonra tedavi kabul etmez bir hastalıkla geldiğinde, şüphesiz annesi ve kardeşinin vefatlarına yakınen şahit olmasının verdiği dayanılmaz ıstırabı tekrar yaşamaya katlanamayacağını düşünüyor ve içinden Allah’ın o günü kendisine göstermemesini diliyordu. Bu dileği gerçekleşti.

“Olaylar hızlı gelişti. Eniştemin giderek hastalığın ilerlemesiyle, acile yetiştirildiği ve yoğun bakıma alındığı dönemde, ablasında da bir hastalık başlamıştı. Katlanılmaz ağrılar içindeydi. Onu muayene eden Devlet Hastanesi doktorları ileri yaşı dolayısıyla hayati risk gördükleri ameliyata yanaşmıyorlardı. Vefat etmiş olan küçük kız kardeşinin çocuğu Hızır gibi yetişti ve onu kendi memleketindeki özel hastaneye götürdü. Eniştemin yoğun bakımda bulunduğu sırada, ablası bin km uzaktaki o özel hastanede hayata veda etti. Uçakla cenazesi getirildi. Aynı hastanede, erkek kardeş yoğun bakımda, abla ise gasilhanede idi. Ertesi günü cenaze namazı kılındı ve ilçe mezarlığında annesi, kendisi ve ağabeysi için almış olduğu mezarda annesinin yanına defnedildi. Eniştemde ise umut yoktu. Yoğun bakımdan Palyatif Servise nakledildi. Burası

hastaların yakınlarıyla beraber son günlerini geçirdikleri servisti. Eniştemin boğazı ve midesi delinmiş, makinaya bağlanmış, sonda takılmıştı. Plastik bir boruyla akciğerlerine oksijen, diğer bir boruyla midesine mama denilen sıvı gıda gönderiliyordu.

Hikaye tam bir trajediye dönüşmüştü. Dinleyenlerin içinde bulundukları psikolojik atmosferi hayal edemiyorum. Yaşlı dostumuz tahmin etmek istemediğimiz sonuca adım adım gidiyordu.

“Hastalık bir iki ay gibi kısa zamanda son evresine ulaşmıştı. Ablanın vefatı, üzülmesin diye eniştemden gizleniyordu. Cenazesinden sonra on gün kadar iki kardeş evde kaldılar. Ben ve ablam hasta yakını olarak hastanede bulunduğumuz esnada, ev polis aramasını aratmayacak kadar titiz şekilde iğne deliğine varıncaya kadar tarandı. Merhum ablanın servetini banka yerine evinde muhafaza etmeye kalkmış olmasıyla, diğer varislere paylaşılacak miras kalmadı. Ancak anlaşılmaz şekilde, yaşlı kadın tedavi için yeğenlerinin yanına gitmeden önce, adeta onlar için dikkat edilmesi gereken bir ders vermişti. Ayakkabılıktan eski ayakkabılarını getirtmiş, içindeki altınları gözden geçirmişti.

“Yeğenler, daha sonra tekrar gelmek üzere ayrılırken hastaneye uğramış, laf arasına, buzdolabındaki dört beş parça eti aldıklarını sıkıştırmıştı. Daha önce bana eniştemin durumunun nasıl olduğunu sorduklarında, sadece “konuşamıyor ve hareket edemiyor”, demiştim. “Gördüğü her şeyin farkında.” Onunla da vedalaşmak istediler. Kız saygılı ve sevgili bir görünüşle ellerini öptü ve hafızasında yer etmiş olan anılarından birini duygusal şekilde anlatmaya başladı. Bu anı, hastanın alaycı özelliğini yansıtan tipik bir anıydı. Hayatı boyunca kişiliğini aksettiren bu yanıyla her ortamda kafaya alınacak birini bulur ve insanları eğlendirirdi. Kardeşi

donuk gözlerle bir süre eniştemi seyretti ve sonra, “haydi artık gidelim”, dedi. Nedendir bilinmez, o anda aklıma, ‘Once upon a time in the west” geldi. Bu Western klasiğindeki, “acz içerisinde yerde sürünen sakat adamı bir süre seyrettikten sonra, onu öldürmekten vazgeçen kötü adam”ı niye hatırladım ki . .

“Fakat kısa bir süre sonra soruyu çözdüm. Eniştemin ve ablasının aralarında tartışmadıkları tek konu kız kardeşleriydi. Onun kendi evinden uzaklaşarak ablasının yanına gitmesi ve orada hayata veda etmesinin sebebi, çocuklarının sorumsuz hareketleriydi. Eniştem bu konuyu takıntı haline getirmiş ve yeğenlerini, ‘annelerinin katili’ olarak görmüştü. Ancak onları hayatından uzak tutmaktan başka yapabileceği bir şey yoktu. Eğer ablasının vefatını da bilseydi, şüphesiz sıranın kendisine geleceğini düşünürdü.

“Ablamın hastasının bakımını hemşirelerden öğrendiği bir dönem başladı. Hastane günlerinde, onun her gün çarşafları değiştirmesi, bunun için hastane koridorlarında bir oraya bir buraya koşuşturması hemşirelerin dikkatini çekiyordu. Buna rağmen, yine de evde hastaya bu zayıf ve çelimsiz kadının bakamayacağını düşünüyorlardı herhalde. Diğer taraftan, evde bakım için gerekli cihazların alınmasına geçildi. Bundan dolayı mı bilmiyorum, bu hastalığa ‘zengin hastalığı’ diyorlardı. Bu işler için yetişmiş özel bakıcılar vardı ki ücretleri doktor maaşlarını geçiyordu. Sonunda karlı bir kış günü, hastane aracıyla eniştem eve getirildi. Kardeşinin evdeki yokluğu hissettirilmemeye çalışıldı. Onun yeğenlerinin yanında olduğu hep bir ağızdan söylendi. Oysa, kısa süre önce geceleri kalmak için eve döndüğüm sıralarda, ölü evinde yeğenlerin şen ve şakrak sesleriyle karşılanırdım. Dini ritüeller sebebiyle bir süre sonra tekrar geleceklerdi.

“Taziye ziyaretleri sırasında, yeğenle birlikte kiracının oturduğu yukarı kata çıkmıştık. Sosyal kişiliği ile konuşmayı tekeline aldı ve geçmişinde yaşamış olduğu anılarından söz etmeye başladı. Erkeklerin hayatlarında unutulmaz iz bırakan askerlik hayatına ait kişiliğinin ipuçlarını veren bu anısı, düşündürücü gelmişti. İki gençten söz ediyordu. “Arabayla tatile çıkmışlardı. Karşılaştıkları ve hemen ayaküstü arkadaş oldukları genç kızı, kaldıkları yere davet etmişlerdi. Dışarıdan bakıldığında sanki kaçırılıyormuş aldatmacasına yol açan görüntülerle kızı kaldıkları eve götürdüler. Kız üst üste ikisiyle de ilişkiye girdi. Sonra bir yolunu bulup evden çıkarak doğruca emniyete gitti. Ve tecavüze uğradığı şikayetinde bulundu. Hastaneye sevk edildi. Muayene sonucunda anlattıklarının doğruluğu anlaşıldı. Tutuklanan gençler kızın rızası olduğunu söyleseler de, mağdurun şikayeti esas alındı. Nöbetçi hakim karar vermekte zorlanıyordu. Kız inandırıcı gelmiyor, hareketleri güven telkin etmiyordu. Üstelik isteği de enteresandı. Hangisiyle olursa olsun, evliliğe razıydı.  Ne var ki, bütün delililer gençlerin aleyhine idi. Velileri çağrıldı. Davullu zurnalı bir düğün istemesi gibi kızın ölçüsüz isteklerini karşılamaya çalışacaklardı. İki profesörün çocuklarının durumları, mesleki itibarlarına zarar verecekti. Evlilikten sonra nafakayla ayrılmaya razı idi.

“Hikayeyi anlatırken, dramatik unsurlar eklemekteydi. Çocuklar hapse düşerlerse, cinsel suç işlemiş olanların koğuşuna gönderileceklerdi. Sonunda davullu zurnalı düğünle kızın istekleri gerçekleşti.

“O zaman aklımdan geçen şuydu. Kendisini, anlattığı bu olayda kiminle özdeşleştiriyor?!.. Gençlerin babasıyla mı, gençlerle mi, yoksa ?. .

“Kısa bir süre sonra, varislerin adreslerine resmi birer yazı geldi. Bu belge, mirasa konu olan bir veraset

ilamı idi. Yasal mirasçıların kimlerden oluştuğunu ve bu kimselerin yasal miras paylarını gösteren belgeydi. Buna göre, abla vefatından yıllar önce noterden onaylı bir vasiyetname ile mirasçılarını belirlemişti. Bu kişiler de sadece küçük kız kardeş ve erkek kardeşten ibaretti. Babanın diğer hanımdan olan çocukları mirastan mahrum bırakılmışlardı. Miras payları daha az olsa da, bu durum onlar için yıllardır sürekli ilişkide bulunduklarından dolayı üzücü olmuştu. Vefat eden ablanın böyle bir şeyi nasıl yaptığına inanmak istemiyorlardı. Fakat birbirlerini tanıyorlardı. Bütün olanların altında yıllar önce vefat etmiş olan küçük kız kardeşin olduğunu adları gibi biliyorlardı. Telefon konuşmalarında bu kardeşlerden büyük olanı ablamı ikaz ediyor, küçük kız kardeşin çocuklarına dikkat etmesini, onların aç kurtlardan farklı olmadığını söylüyordu. Bu kadın da emekli öğretmendi. Eniştemin hastalığından sonra daha bir arar olmuştu. Bazan saatlerce süren telefon konuşmalarına kulak misafiri olurdum. Onunla cenazede karşılaşmıştık. Çokbilmişliği, aileden mi geliyor yoksa mesleği gereği mi anlayamadım. Gerçi zamanımızda herkes her şeyi biliyor ya . . fakat bu durum, sülalede daha belirgindi. Kadının görmediği hasta için telefonla akıl verişlerinde dikkati çeken bir teklifi unutamadım. Ablama, hastanede hemşirelerin daha iyi bakmaları için avuçlarına birkaç kuruş sıkıştırmasını söylüyordu. Bir öğretmen emeklisine hiç yakıştıramadığım bu düşünceyi, o stresli dönemde uygulayan çaresizlik içindeki ablamın hikayesi traji-komik oldu. Gerçekten canla başla görevini yapan hemşire, oğlu için bir hediye almasını söylediği parayı, sanki kendisine hakaret edilmiş gibi şiddetle reddetti. Yerleri paspasla silen temizlikçi kadın, minnettar şekilde, kabul etti ve daha sonra muhtaç başka birisi için ablamdan yardım istedi. Hastane koridorlarında ruhen çökmüş vaziyette dolaşırken, bu kez

Türkçe bilmeyen yabancı uyruklu bir aile gördü. Hallerine acıdı ve onlara yaklaşıp bir miktar yardımda bulunmak istedi. Bu kez kadının kocası, bu iyi yürekle yapılan yardım teklifine şiddetle karşı çıktı. Açıkçası çokbilmiş öğretmen emeklisinin teklifi, hayat bulamadı. Daha sonraları o kadının oğlunda da bir konuda az bilgiyle hemen karar verme gibi bir özelliğin varlığını hissetmiştim.

“Bunların ortancası da ilgi çekici biriydi. Bu öğretmen sülalesinde o da emekli olmuştu. Hangi sebeple boşanmış olduğunu hatırlamıyorum, fakat kadının inisiyatif sahibi olduğunu düşünüyorum. Ücretli ders verirdi. Tutumlu olmakla kalmaz, parasının değerini muhafaza etmesini de bilirdi. Başkalarının riskli bulup kalkışamayacağı işlere atılırdı. Bir kaç tane ev alıp satmıştı. Ünlü bir kıyı kasabasında yazlığı vardı. Fakat bu kadını bende unutulmaz yapan, hayırsız oğlu olmuştu. Uyuşturucu müptelası olan bu serseri, annesinin evini kendi üzerine yapması için sıkıştırıyor, onu korkutucu şekilde tehdit ediyordu. Kadın sonunda izini kaybettirecek şekilde ortadan kayboldu.

“Ancak bu ailenin üçüncü çocuğu kanser hastasıydı. Tedavi olmak için üç saatlik bir tren yolculuğu ile bulunduğu şehirden büyük şehre gidip gelirdi. Onunla daha sık karşılaştığımı hatırlıyorum. Saçlarını iyice kısaltmış, şişmanlamaya başlamıştı. Hayata sıkı sıkıya sarılmaya çalışıyordu. Tanıdıkların bir araya geldiği ve kabalık, bencillik ve kıymet bilmezlikleriyle adamların çekiştirildiği bir ortamda kocası için aptal, mıymıntı, sünepe, sevimsiz, usandırıcı, yüzsüz gibi bir çok anlamda kullanılan ‘sümsük’ sözcüğünü sarf etmesine şaşırmıştım. Açıkçası merhumeyi en fazla ziyaret eden oydu. Anısı için eşyalardan aldığı önemsiz bir parça, muhtemelen hayal kırıklığını yansıtıyordu.

Bir süre sessizlik oldu. Tam bir ölüm sessizliği . . .

“Eniştem vefat ettiğinde, ablam yalnızdı. Makineler çalıştığı için onun sabit bir noktaya bakan gözlerinin artık yaşayan birine ait olmadığını bir süre anlamadı. Sonunda bu hareketsizliğin ebedi olduğunu fark ettiğinde hastaneyi aradı. Ambulans geldi. Artık onun için yapılacak bir şey yoktu. Makinalar kapatılmış, mevtanın üzerine bir örtü çekilmişti.

“Daha sonra, gasilhanede bulunanlar yıkanması esnasında bir türlü iyileşmemiş olan sırt yaralarını gördüklerinde bakışlarına hakim olamadılar. Fakat beni asıl düşündüren, gözlerinin açık olmasıydı. Gassal iki üç defa kapatmaya çalıştı. Sonunda başaramayınca vazgeçti. Cenaze namazı kılındı ve aile mezarlığında ablasının yanına defnedildi.

Suluova, 23. 12. 2024